

Bruselj, 17. maj 2021
(OR. en)

8618/21

COMPET 336	EMPL 190
IND 120	ENER 166
MI 330	ENV 289
CLIMA 100	ESPACE 50
CONSOM 116	PI 35
DIGIT 57	POLMIL 66
ECOFIN 424	RC 19
EDUC 158	RECH 201

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo

Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava seje Sveta za konkurenčnost 27. maja 2021*
Posodobitev nove industrijske strategije za Evropo – izjemni pomen zagotavljanja dostopa do kritičnih surovin
orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva z naslovom „Posodobitev nove industrijske strategije za Evropo – izjemni pomen zagotavljanja dostopa do kritičnih surovin“ za orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 27. maja 2021.

Svet za konkurenčnost | notranji trg in industrija

Posodobitev nove industrijske strategije za Evropo – izjemni pomen zagotavljanja dostopa do kritičnih surovin

Dokument predsedstva za razpravo

Od marca 2020, ko je Komisija sprejela sveženj o industrijski politiki, se je veliko spremenilo. Pandemija COVID-19 je močno prizadela evropsko gospodarstvo, pri čemer so bile kvantitativne in kvalitativne posledice po posameznih sektorjih in industrijskih ekosistemih različne.

V posodobljeni industrijski strategiji, ki jo je Komisija predstavila 5. maja, so ponovno potrjene prednostne naloge iz marca 2020, zlasti zeleni in digitalni prehod. V njej je tudi ocena, s katero naj bi na podlagi izkušenj, pridobljenih med pandemijo, spodbudili okrevanje, okrepili odprto strateško avtonomijo EU (o čemer so marca letos na neformalnem srečanju obsežno razpravljali ministri za konkurenčnost – notranji trg in industrija) in pospešili dvojni prehod, pri čemer je treba upoštevati zahteve, ki jih je Evropski svet navedel v sklepih iz oktobra 2020, da se: (i) pripravi strateško poročilo o enotnem trgu in predstavi stanje glede akcijskega načrta za uveljavljanje enotnega trga; (ii) oceni zanesljivost obstoječih postopkov in potrebo po ukrepih za okrepitev odpornosti enotnega trga; ter (iii) ugotovi, katere so strateške odvisnosti, zlasti v najboljčutljivejših industrijskih ekosistemih, na primer na področju zdravja, in predlagajo ukrepi za njihovo zmanjšanje.

Okrepitev odpornosti enotnega trga

Prvo letno poročilo o enotnem trgu med drugim obravnava vpliv krize na enotni trg in evropska podjetja, tudi na industrijske ekosisteme ter mala in srednja podjetja (MSP). Ocenjuje tudi napredek pri odpravljanju ključnih ovir za enotni trg.

Na podlagi analize in pridobljenih izkušenj Komisija potrjuje, da bo preučila načine za okrepitev odpornosti enotnega trga. To vključuje instrument enotnega trga za izredne razmere, ki naj bi omogočil strukturno rešitev za zagotovitev razpoložljivosti in prostega pretoka oseb, blaga in storitev v primeru morebitnih prihodnjih kriz.

V dokumentu je izpostavljena tudi pomembna vloga projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga, ustanovljene marca 2020 v okviru industrijske strategije, kot foruma na visoki ravni, v okviru katerega Komisija in države članice skupaj iščejo rešitve za odpravo ovir na enotnem trgu.

Nadaljevala se bodo prizadevanja za odpravo omejitev in ovir, ugotovljenih v poročilu o ovirah za enotni trg iz leta 2020. Komisija bo zlasti preučila možnosti za opredelitev standardov na področju poslovnih storitev in za izboljšanje praktičnega izvajanja napotitev delavcev. Izpostavljene bodo tudi medsebojna povezanost blaga in storitev v vseh ekosistemih ter vloga učinkovitega nadzora trga s strani nacionalnih organov pri obravnavi neskladnih proizvodov.

K izboljšanju solventnosti MSP bodo pripomogle tudi posebne pobude za boj proti zamudam pri plačilih, kot so prihodnja opazovalnica za zamude pri plačilih, sproščanje naložb v mala in srednja podjetja prek sklopa za MSP v okviru sklada InvestEU in novi javno-zasebni sklad za prvo javno ponudbo, namenjen podpori MSP ter podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo, da se zagotovi boljši dostop do lastniškega financiranja. Ti ukrepi bodo spodbudili okrevanje enotnega trga ter okrepili konkurenčnost in odpornost industrije EU.

Obravnavanje strateških odvisnosti EU

V industrijski strategiji iz marca 2020 je bilo poudarjeno, da je treba krepiti odprto strateško avtonomijo EU in zmanjšati odvisnost od tretjih držav glede nekaterih specifičnih strateško pomembnih izdelkov, infrastrukture in tehnologije. Kriza zaradi COVID-19 je pokazala, kako pomembno se je vnaprej zavedati, na katerih področjih obstajajo strateške odvisnosti in na katerih lahko postanemo strateško odvisni.

Prvi vpogled v to vprašanje ponuja analiza na podlagi podatkov o trgovini, ki jo je izvedla Komisija v delovnem dokumentu služb Komisije o strateških odvisnostih, objavljenem skupaj s posodobljeno industrijsko strategijo. V analizi je bilo od 5 200 proizvodov, ki se uvažajo v EU, opredeljenih 137 proizvodov (ki pomenijo 6 % skupne vrednosti uvoza blaga v EU) iz občutljivih industrijskih ekosistemov, od katerih je EU močno odvisna. Približno polovica jih izvira s Kitajske. Pri tem gre predvsem za proizvode iz ekosistema energetske intenzivnih industrij (kot so surovine) in zdravstvenega ekosistema (kot so aktivne farmacevtske sestavine) ali druge proizvode, ki lahko pripomorejo k zelenemu in digitalnemu prehodu.

Med njimi pa 34 proizvodov velja za ranljivejše, saj so možnosti za njihovo nadaljnjo diverzifikacijo in nadomestitev s proizvodnjo EU morda manjše. V tej analizi je predstavljenih šest poglobljenih pregledov o surovinah, baterijah, aktivnih farmacevtskih sestavinah, vodiku, polprevodnikih ter tehnologijah v oblaku in tehnologijah za računalništvo na robu. Analiza kaže tudi na izzive in odvisnosti na področju naprednih tehnologij.

Glede nadaljnjih korakov je v posodobljeni industrijski strategiji ponovno poudarjeno, da bo Komisija še naprej sodelovala z državami članicami in industrijo, tudi prek industrijskega foruma, da bi poglobila svojo analizo in obravnavala ugotovljene strateške odvisnosti. Kot je navedeno v pregledu trgovinske politike, se bo nadaljevalo delo za diverzifikacijo mednarodnih dobavnih verig in prizadevanja za mednarodna partnerstva s podobno mislečimi partnerji.

Komisija poleg tega v posodobljeni industrijski strategiji ponovno potrjuje, da bo še naprej podpirala industrijska zavezništva na strateških področjih, na katerih so takšna zavezništva opredeljena kot najboljše orodje za pospeševanje dejavnosti, ki se sicer ne bi razvile. Komisija je konkretno napovedala, da pripravlja dve zavezništvi: zavezništvo za procesorje in polprevodniške tehnologije ter zavezništvo za industrijske podatke, računalništvo na robu in računalništvo v oblaku. Razmišlja tudi, da bi pripravila zavezništvo za vesoljske nosilne rakete in zavezništvo za brezemisijsko letalstvo, ki bi v celoti dopolnjevalo zavezništvo za goriva iz obnovljivih virov in nizkoogljčna goriva, ki se trenutno preučuje.

Komisija bo v skladu s posodobljeno industrijsko strategijo predstavila tudi strategijo za standardizacijo, da bi podprla odločnejše stališče glede evropske in mednarodne standardizacije v skladu z evropskimi strateškimi interesi in vrednotami. Čeprav je standardizacija po naravi tehnična, pa je tudi zelo strateška dejavnost. Standardi so potrebni zaradi interoperabilnost med različnimi napravami in storitvami, poleg tega zmanjšujejo stroške prilagajanja, odpravljajo trgovinske ovire, pomagajo podjetjem pri dostopu do trgov ter olajšujejo uvajanje novih tehnologij in proizvodov. Poleg tega so lahko standardi ključni pri spodbujanju konkurenčnosti in vodilnega položaja EU na področju tehnologije, zlasti na novih področjih, na katerih ima EU možnost, da sama ali v sodelovanju s podobno mislečimi partnerji vpliva na mednarodni sistem.

Poleg tega lahko tudi napovedane smernice o strateških javnih naročilih pripomorejo k diverzifikaciji baze dobaviteljev in krepitvi vrednostnih verig EU na svetovni ravni.

Komisija je v povezavi s posodobljeno industrijsko strategijo predlagala tudi pravni instrument za obravnavanje morebitnih izkrivljajočih učinkov tujih subvencij na enotnem trgu. Ta instrument ima lahko ključno vlogo z obravnavanjem vprašanja zunanje razsežnosti enakih konkurenčnih pogojev, s čimer naj bi prispeval k spodbujanju pravičnega in konkurenčnega enotnega trga.

Navsezadnje pa je pobude iz posodobljene industrijske strategije treba opredeliti tudi ob upoštevanju širšega okvira ukrepov, o katerih razmišljajo tretje države. ZDA na primer izvajajo pregled svojih dobavnih verig, katerega poudarek je na baterijah, polprevodnikih, aktivnih farmacevtskih sestavinah, redkih zemljah in šestih industrijskih bazah¹. Tudi skupina G7 v okviru svojega novega akcijskega načrta za gospodarsko odpornost obravnava ranljivosti v svetovni dobavni verigi.

Pospešitev dvojnega prehoda

Pandemija je vplivala na hitrost in obseg zelenega in digitalnega prehoda. Za utrditev gospodarske upravičenosti prehodov in njune predvidljivosti, kar so predpogoji za dobro informirane naložbene odločitve, je treba oblikovati usklajen regulativni okvir za industrijo ter ji zagotoviti dostop do zmogljivosti in infrastrukture (tudi digitalnih), dostop do finančnih sredstev (pri čemer je močan poudarek na lastniških instrumentih in potrebi po izboljšanju kapitalskega ekosistema), dostop do surovin in razogljičene energije ter ustreznih znanj in spretnosti.

Posodobljena industrijska strategija v skladu z navedenim predstavlja prvo analizo izzivov, s katerimi se sooča štirinajst industrijskih ekosistemov, pa tudi pobud za preobrazbo, ki so bile že sprejete. Te analize lahko pomembno pripomorejo k temu, da se v partnerstvu z industrijo, javnimi organi, socialnimi partnerji in drugimi deležniki soustvarijo tako imenovane poti prehoda za industrijske ekosisteme.

Prav tako je treba ustvarjati in poglobljati trge za zelene proizvode in spodbujati naložbe. Naložbe iz instrumenta Next Generation EU, o čemer je Svet za konkurenčnost razpravljal februarja lani, bodo nova priložnost za strukturne spremembe naših gospodarstev. Za spodbujanje dvojnega prehoda so lahko pomembni tudi večdržavni projekti, industrijska zaveznitva, evropska partnerstva in druga orodja.

---

¹ Obramba, zdravstvo, IKT, energija, promet, agroživilska industrija. Glej <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/02/24/executive-order-on-americas-supply-chains/>.

Dostop do kritičnih surovin

V posodobljeni industrijski strategiji se v poglavju o evidentiranju strateških odvisnosti in zmogljivosti EU opozarja, da je EU odvisna od oskrbe s surovinami iz tretjih držav.

V akcijskem načrtu EU za kritične surovine² je predstavljenih deset ukrepov, s katerimi naj bi povečali odpornost in odprto strateško avtonomijo ter zmanjšali vplive rabe virov na okolje in družbo. Za uspeh akcijskega načrta EU je ključno, da se države članice zavedajo svoje strateške odvisnosti od kritičnih surovin, tudi prek njihove uporabe v industriji v spodnjem delu verige in njihovega dejavnega sodelovanja. Med področji, na katerih je najbolj nujno treba ukrepati, so redke zemlje. Te so bistvene za proizvodnjo trajnih magnetov, potrebnih v mnogih industrijskih ekosistemih, zlasti v avtomobilskem ekosistemu ter ekosistemu obnovljivih virov energije in obrambe³.

Skoraj popolna odvisnost od enega samega vira za oskrbo z redkimi zemljami in njihovo rafiniranje ter za recikliranje magnetov (Kitajska) lahko velja za strateško tveganje, ki si ga prizadevajo hitro odpraviti ne le EU, ampak tudi ZDA, Japonska, Združeno kraljestvo, Kanada, Avstralija, Indija in drugi.

Potrebne so naložbe, evropsko zavezništvo za surovine pa je pripravilo naložbeni načrt, ki bi lahko pripomogel k odpravljanju velikih odvisnosti od surovin. Da bi to uspelo, pa morajo proizvajalci v spodnjem delu verige zagotoviti trg.

---

² COM(2020) 474 z dne 3. septembra 2020.

³ 95 % električnih vozil uporablja trajne magnetne, v vetrnih turbinah pa je povprečno 600 kg trajnih magnetov na MW. Obrambna industrija uporablja manjši delež trajnih magnetov, ki pa so visoke kakovosti in jih je težko nadomestiti.

Redke zemlje se danes skoraj ne pridobivajo doma. Akcijski načrt EU poziva države članice in regije, naj bolje izkoristijo domače vire z določitvijo rudarskih in predelovalnih projektov ter projektov predelave odpadkov za kritične surovine, ki bi se lahko začeli izvajati do leta 2025 (npr. z ustreznimi naložbami prek nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost). Do leta 2030 bi bilo mogoče z domačim pridobivanjem zadostiti 20 % letnega povpraševanja v EU⁴.

Komisija je predlagala oblikovanje strateških partnerstev z državami, bogatimi z viri, da se diverzificira dobava zunanjih virov, in se že pogaja s Kanado in Ukrajino. Pomembne so tudi druge regije, na primer Zahodni Balkan. Srbija, kjer so velike zaloge litija, boratov in drugih kritičnih surovin, je potrdila interes za razvoj strateškega partnerstva z EU. Komisija preučuje tudi možnost, da bi zainteresiranim afriškim državam predlagala strateška partnerstva, ki bi jim pomagala ustvariti dodano vrednost v rudarskem sektorju kot gonilne sile za gospodarski in družbeni razvoj.

Pri tem je ponovno treba opozoriti, da se tudi drugi svetovni akterji obračajo na te države, da bi si zagotovili oskrbo s kritičnimi minerali. Zato je izredno pomembno, da se države članice in evropska podjetja dejavno vključijo v ta strateška partnerstva.

Točke za razpravo:

- 1. Kateri trije elementi posodobljene industrijske strategije bi morali imeti prednost pri kratkoročnem/srednjeročnem sprejemanju političnih ukrepov? Kateri trije elementi bi ob upoštevanju ključne vloge notranjega trga lahko bili še posebno pomembni za novi instrument enotnega trga za izredne razmere?*
- 2. Ali bi lahko odvisnost od kritičnih surovin ogrozila obseg in hitrost naložb, potrebnih za učinkovit začetek zelenega in digitalnega prehoda? Za katere naložbe v vrednostno verigo surovin države članice pričakujejo, da se bodo podpirale s sredstvi iz zasebnih naložb, iz mehanizma za okrevanje in odpornost, EU in/ali državne pomoči?*

---

⁴ Izračuni evropskega zavezništva za surovine: Evropsko zavezništvo za surovine je doslej določilo 14 domačih projektov, s katerimi bi bilo mogoče do leta 2030 zagotoviti 7 000 ton magnetov in zadostiti 20 % letnega povpraševanja v EU.